

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการที่ผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากร
และเงินที่ส่วนราชการอื่นเรียกเก็บตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือ ที่ พน ๐๓๐๖/๓๔๕๔ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้รับแจ้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลลุดน้ำใส อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ว่าผู้ประกอบการกิจการปิโตรเลียมตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ มิได้รับการยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินภายใต้มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ และขอให้แจ้งบริษัทเฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ผู้รับสัมปทานและผู้ดำเนินงานตามสัมปทานปิโตรเลียมเลขที่ ๒/๒๕๒๒/๑๗ และ ๑/๒๕๒๔/๑๙ (แหล่งก๊าซธรรมชาติภูฮ่อม) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับสถานีผลิตก๊าซธรรมชาติ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลุดน้ำใส อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

โดยกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลลุดน้ำใส มีหนังสือลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ ถึงบริษัทเฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ขอให้บริษัทฯ ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปี ๒๕๕๐ โดยแสดงรายการทรัพย์สินที่มีอยู่ รวมทั้งแจ้งรายละเอียดทรัพย์สินทั้งหมดประกอบการยื่นแบบ ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

๒. บริษัทเฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐ ขอให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติชี้แจงประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อองค์การบริหารส่วนตำบลลุดน้ำใส โดยบริษัทฯ เข้าใจว่า ตามนัยมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ผู้รับสัมปทานจะได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากรและเงินที่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บ บริษัทฯ จึงไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินดังกล่าว

๓. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๐ ชี้แจงต่อองค์การบริหารส่วนตำบลลุดน้ำใสว่า โดยที่การสำรวจหาแหล่งปิโตรเลียมและการพัฒนาแหล่งที่สำรวจพบเพื่อผลิตขึ้นมาใช้มีความเสี่ยง และต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนสูงมาก รัฐบาลไม่อยู่ในฐานะที่จะกระทำการเองได้ จึงได้เชิญชวนบริษัทน้ำมันต่างชาติที่มีเทคโนโลยีและเงินลงทุน มาทำการสำรวจหาแหล่งปิโตรเลียมในประเทศเพื่อนำมาใช้ทดแทนพลังงานที่ต้องนำเข้าจาก

ต่างประเทศ โดยใช้ระบบการให้สัมปทานปิโตรเลียมภายใต้พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ บริษัทน้ำมันที่เข้ามารับสัมปทาน หากสำรวจไม่พบปิโตรเลียมจะไม่ได้รับคืนค่าใช้จ่าย แต่หากสำรวจพบและพัฒนาผลิตขึ้นมาขายได้จะต้องแบ่งผลประโยชน์ให้รัฐในรูปของค่าภาคหลวงและภาษีเงินได้ปิโตรเลียมที่เรียกเก็บในอัตราที่สูงกว่ากิจการอื่น ดังนั้น มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ จึงกำหนดว่า ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ผู้รับสัมปทานได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากร และเงินที่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บทุกชนิด ดังนั้น การประกอบกิจการปิโตรเลียมของบริษัทเฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามนัยมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔

นอกจากนี้ ข้อ ๑๒ ของสัมปทานปิโตรเลียม การเคารพต่อข้อกำหนดขั้นมูลฐาน กำหนดว่า “รัฐมนตรีให้ความมั่นใจว่า ในระหว่างที่สัมปทานยังมีอายุอยู่ จะไม่เปลี่ยนแปลงแต่ฝ่ายเดียวซึ่งหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับประโยชน์ สิทธิ และหน้าที่ของผู้รับสัมปทานในเรื่องดังต่อไปนี้ ...

(ง) การได้รับยกเว้นบางประการในการเสียภาษีอากรและเงินที่ส่วนราชการต่าง ๆ เรียกเก็บ”

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติพิจารณาเห็นว่า การประกอบกิจการปิโตรเลียมของผู้รับสัมปทาน อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ จึงได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามนัยมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใสพิจารณาเห็นว่า สถานีผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ไม่ได้อยู่ในเขตสัมปทานแหล่งก๊าซธรรมชาติภูฮ่อมแต่อยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ใกล้กับเขตชุมชน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ได้รับผลประโยชน์จากการจัดสรรค่าภาคหลวงปิโตรเลียมในอัตราที่น้อย แต่จะต้องมีหน้าที่จัดเตรียมคน วัสดุอุปกรณ์ในการแก้ไขปัญหหรือระงับเหตุซึ่งอาจจะเกิดขึ้น คิดเป็นงบประมาณเกินกว่าสถานะการคลังที่พึงจะกระทำได้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบกิจการปิโตรเลียมไม่ได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ จึงเห็นว่า บริษัทเฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้นำเรื่องดังกล่าวหารือคณะอนุกรรมการพิจารณาข้อกฎหมายและร่างสัมปทานปิโตรเลียม และคณะกรรมการปิโตรเลียม ในการประชุมเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ และวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ ตามลำดับ และคณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าการประกอบกิจการปิโตรเลียม ผู้รับสัมปทานได้รับยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ แต่เนื่องจากเป็นประเด็นกฎหมายที่แต่ละหน่วยงานมีความเห็นแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อความชัดเจนและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปทั้งของผู้ประกอบการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเห็นควรนำเรื่องดังกล่าวหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาให้ความเห็น

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติจึงขอหาหรือว่า ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ผู้รับสัมปทานได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากร และเงินที่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บทุกชนิด (ซึ่งรวมถึงภาษีโรงเรือนและที่ดิน) ตามนัยมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ใช่หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) ผู้แทนกระทรวงพลังงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนเทศบาลตำบลกุดน้ำใส^๑ เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้วสรุปข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้ดังนี้

๑. เทศบาลตำบลกุดน้ำใสได้ชี้แจงว่า ตามมาตรา ๖๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ บริษัทเฮสส์ฯ มีสิทธิประกอบกิจการปิโตรเลียมในแปลงสำรวจและพื้นที่ผลิตที่ได้รับสัมปทาน แต่สถานี่ผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทอยู่นอกเขตสัมปทานและพื้นที่ผลิตและเป็นโรงแยกก๊าซจึงมิได้อยู่ในขั้นตอนการผลิต อีกทั้งมีก๊าซธรรมชาติเหลว (condensate) ออกมาวันหนึ่งประมาณ ๕ คันทรบริตทุก และมีน้ำออกมาด้วย

๒. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า พื้นที่สัมปทานของบริษัทเฮสส์ฯ ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อุทยานและพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ ประกอบกับก๊าซธรรมชาติที่ผลิตได้จะนำมาใช้กับโรงไฟฟ้าที่ตั้งอยู่ที่อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จึงได้ทำการผลิตและส่งปิโตรเลียม (ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว และน้ำรวมกัน) มาตามท่อระยะทางประมาณ ๖๐ กิโลเมตร มาเข้ากระบวนการผลิตที่สถานี่ผลิตก๊าซธรรมชาติในตำบลกุดน้ำใส ปิโตรเลียมที่อยู่ใต้ดินเป็นสถานะรวมของก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว และน้ำ เมื่อนำปิโตรเลียมขึ้นมากรรมวิธีของกระบวนการผลิต คือ ต้องแยกปิโตรเลียมออกเป็นก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว

^๑ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ได้ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลกุดน้ำใส ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เป็นเทศบาลตำบลกุดน้ำใส ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐

^๒ มาตรา ๖๖ ผู้รับสัมปทานมีสิทธิประกอบกิจการปิโตรเลียมในแปลงสำรวจและพื้นที่ผลิตที่ได้รับสัมปทาน แต่ในกรณีที่ที่ดินในแปลงสำรวจหรือพื้นที่ผลิตที่ผู้รับสัมปทานมีความจำเป็นต้องใช้ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม รวมทั้งที่ดินนอกแปลงสำรวจหรือพื้นที่ผลิตดังกล่าวที่ผู้รับสัมปทานมีความจำเป็นต้องใช้ในการเก็บรักษาหรือขนส่งปิโตรเลียมเป็นที่ดินที่บุคคลหรือส่วนราชการเป็นเจ้าของ มีสิทธิครอบครองหรือมีหน้าที่ดูแลตามกฎหมาย ให้ผู้รับสัมปทานปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรมิได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ผู้รับสัมปทานมีสิทธิผ่านเข้าออกและใช้ในการก่อสร้างใดๆ ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตและไม่ต้องเสียค่าทดแทน

(๒) ในกรณีที่ดินที่ส่วนราชการใดเป็นเจ้าของ มีสิทธิครอบครองหรือมีหน้าที่ดูแลตามกฎหมาย ผู้รับสัมปทานต้องขออนุญาตต่อส่วนราชการนั้น

(๓) ในกรณีที่ดินที่บุคคลใดเป็นเจ้าของ หรือมีสิทธิครอบครอง ผู้รับสัมปทานต้องทำความตกลงกับบุคคลนั้น

และน้ำ เพื่อให้พร้อมที่จะนำไปขายได้ ส่วนที่ได้เป็นสถานะก๊าซธรรมชาติต้องมีกรรมวิธีในการดูดความชื้นออก ส่วนก๊าซธรรมชาติเหล่านั้น บริษัท ปตท.ฯ จะรับซื้อไปผสมกับน้ำมันดิบที่โรงกลั่นของบริษัทบางจากฯ ส่วนน้ำจะทำการบำบัดต่อไป ซึ่งจากสถานะผลิตก๊าซธรรมชาตินี้สามารถส่งก๊าซธรรมชาติตามท่อด้วยแรงดันตามธรรมชาติไปที่จุดซื้อขายซึ่งอยู่ที่โรงไฟฟ้าน้ำพองที่อยู่ไม่ไกลจากตำบลกุดน้ำใสได้

สำหรับเหตุผลที่สถานะผลิตก๊าซธรรมชาติไม่ได้อยู่ในเขตสัมปทาน เนื่องจากว่า ถ้าตั้งสถานะผลิตก๊าซธรรมชาติที่ภู่อ้อมต้องใช้พื้นที่มาก จึงไม่เหมาะสมที่จะอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ และต้องติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มแรงดันของก๊าซธรรมชาติเพื่อผลักดันไปถึงโรงไฟฟ้าน้ำพอง จึงจำเป็นต้องสร้างสถานะผลิตก๊าซธรรมชาตินอกเขตดังกล่าวใกล้กับจุดซื้อขายที่โรงไฟฟ้าน้ำพอง ซึ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการขนส่ง โดยได้เช่าที่ดินจากเอกชน จุดซื้อขายก๊าซธรรมชาติในกรณีของแหล่งก๊าซธรรมชาติภู่อ้อมนี้เกิดหลังจากผ่านสถานะผลิตก๊าซธรรมชาติแล้ว การดำเนินการของสถานะผลิตก๊าซธรรมชาติจึงยังอยู่ในขั้นตอนการผลิตและการขนส่งปิโตรเลียม

สถานะผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเฮสส์ฯ จะทำหน้าที่รับปิโตรเลียมที่ได้มาจากแหล่งก๊าซธรรมชาติภู่อ้อมแล้วแยกตามสถานะทางธรรมชาติออกเป็นก๊าซธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลวก่อนที่จะส่งก๊าซธรรมชาติไปยังจุดซื้อขายที่โรงไฟฟ้าน้ำพองเพื่อผลิตไฟฟ้า ในขณะที่ก๊าซธรรมชาติเหลวจะขายเพื่อนำไปผสมกับน้ำมันดิบแหล่งสิริกิติ์ที่โรงกลั่นบางจากแล้วทำการกลั่น หรือนำไปทำสาร solvent ที่โรงงานทำกาวหรือกระดาษ การดำเนินการของสถานะผลิตก๊าซธรรมชาติดังกล่าวจึงไม่ใช่การกลั่น แต่เป็นการแยกก๊าซธรรมชาติออกจากก๊าซธรรมชาติเหลวตามสถานะทางธรรมชาติของปิโตรเลียม ซึ่งมีใช้การประกอบอุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ

กรณีสถานะผลิตก๊าซธรรมชาติจากแหล่งก๊าซธรรมชาติภู่อ้อมเป็นการแยกเพื่อให้อยู่ในสภาพที่จะขายหรือจำหน่ายได้ เป็นการแยกตามสถานะของปิโตรเลียมที่นำขึ้นมาจากแหล่งก๊าซธรรมชาติภู่อ้อมเพื่อให้ได้ออกมาเป็นก๊าซธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลว และน้ำ ก่อนจะส่งไปยังจุดซื้อขาย จึงอยู่ในกระบวนการผลิตและขนส่งไปยังจุดซื้อขายต่อไป ซึ่งเป็นกระบวนการในช่วงต้นน้ำ (upstream) กรณีต่างจากโรงแยกก๊าซของบริษัท ปตท.ฯ ที่มีใช้เป็นการแยกตามสถานะเพื่อให้ได้ออกมาเป็นก๊าซธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลว และน้ำ ก่อนไปยังจุดซื้อขาย แต่เป็นการแยกก๊าซธรรมชาติออกเป็น มีเทน (CH_4) อีเทน (C_2H_6) ก๊าซหุงต้ม (LPG) ($\text{C}_3\text{H}_8 + \text{C}_4\text{H}_{10}$) รวมถึงการนำไปทำเป็นก๊าซธรรมชาติอัด (CNG) ซึ่งเป็นการแยกในช่วงปลายน้ำ (downstream) ซึ่งผ่านจุดซื้อขายมาแล้ว

นอกจากนี้ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้ชี้แจงเป็นเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของการประกอบอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม อุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลว และโรงอัดก๊าซ ตามที่บัญญัติไว้ในบทนิยามคำว่า “ผลิต”^๓ ในมาตรา ๔ แห่ง

^๓ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผลิต” หมายความว่า ดำเนินการใด ๆ เพื่อนำปิโตรเลียมขึ้นจากแหล่งสะสม และให้หมายความรวมถึง ใช้กรรมวิธีใด ๆ เพื่อทำให้ปิโตรเลียมอยู่ในสภาพที่จะขายหรือจำหน่ายได้ แต่ไม่หมายความ

พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒ ดังนี้

(ก) อุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ (gas separation plant) คือการนำก๊าซธรรมชาติที่ได้จากแหล่งผลิตมาแยกองค์ประกอบตามขนาดโมเลกุลของไฮโดรคาร์บอนเป็น มีเทน(CH_4) อีเทน (C_2H_6) โพรเพน (C_3H_8) และบิวเทน (C_4H_{10}) เพื่อนำไปใช้ประโยชน์เป็นเชื้อเพลิงและวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องตามคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดเพื่อเพิ่มคุณค่าก๊าซธรรมชาติ

(ข) อุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม (petrochemical) คือการนำไฮโดรคาร์บอน (อีเทน โพรเพน หรือบิวเทน) ที่ได้จากการแยกองค์ประกอบก๊าซธรรมชาติมาผ่านกรรมวิธีทางเคมีเพื่อปรับหรือเปลี่ยนโครงสร้างทางเคมีให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ การผลิตเม็ดพลาสติกโพลีเอทิลีน โพลีโพรพิลีน หรือโพลีเมอร์ชนิดอื่น ๆ รวมทั้งอะโรเมติก เป็นต้น เพื่อนำไปผลิตพลาสติก ยางสังเคราะห์ เส้นใยสังเคราะห์ และอื่น ๆ

(ค) โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลว (LNG Plant) คือโรงงานที่แปลงสถานะของก๊าซธรรมชาติ (ส่วนใหญ่จะเป็นมีเทน) จากในรูปก๊าซให้เป็นของเหลว โดยการลดอุณหภูมิและเพิ่มความดัน เพื่อให้มีปริมาตรเล็กลง สะดวกและปลอดภัยในการขนส่ง ทำให้สามารถขนส่งไปในที่ไกล ๆ ได้

(ง) โรงอัดก๊าซ (CNG Plant) คือโรงงานที่อัดก๊าซธรรมชาติ (ส่วนใหญ่จะเป็นมีเทน) ให้มีปริมาตรลดลงเพื่อประโยชน์ในการขนส่งหรือใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์

อนึ่ง การแยกสถานะออกเป็นก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว และน้ำ จะกระทำก่อนผ่านจุดซื้อขายเพื่อวัดปริมาณของก๊าซธรรมชาติ และก๊าซธรรมชาติเหลว ที่ผ่านจุดซื้อขายว่ามีจำนวนเท่าใด เพื่อการคำนวณมูลค่าและจัดเก็บค่าภาคหลวง และการดำเนินการของสถานีผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเสสซ่า มิได้มีการดำเนินการในลักษณะของการประกอบอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม อุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลว และโรงอัดก๊าซตามที่ได้สรุปมาข้างต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ จากหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ^๔แล้ว ปรากฏว่า เจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ นั้น สืบเนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้มีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมภายใต้มาตรการควบคุมที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่รัฐ

ถึงกลั่น ประกอบอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม ประกอบอุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลว หรือโรงอัดก๊าซ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้มีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมภายใต้มาตรการควบคุมที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่รัฐ ผู้ประกอบกิจการปิโตรเลียม และประชาชน แต่ขณะนั้นยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการนี้โดยเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ผู้ประกอบกิจการปิโตรเลียม และประชาชน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย
คณะที่ ๒) ในเรื่องเสร็จที่ ๒๐๗/๒๕๒๕^๔ และคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการ
ร่างกฎหมาย) ในเรื่องเสร็จที่ ๔๔/๒๕๓๑^๕ ก็ได้ให้ความเห็นถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ
ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ในลักษณะดังกล่าว สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔
ตราขึ้นเพื่อต้องการส่งเสริมให้มีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมภายในประเทศ โดยการให้สิทธิ
และประโยชน์ต่าง ๆ เป็นพิเศษแก่ผู้ได้รับสัมปทานอันเป็นมาตรการในการจูงใจให้มีการลงทุน
ดำเนินกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมให้มากขึ้น ทดแทนการนำปิโตรเลียมจากต่างประเทศเข้า
มาใช้ ดังนั้น พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ จึงเป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์พิเศษเพื่อ
ใช้บังคับแก่การประกอบกิจการปิโตรเลียม โดยมีบทบัญญัติในการให้สิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ
เป็นพิเศษแก่ผู้รับสัมปทาน เช่น ในมาตรา ๗๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้บัญญัติว่า “ในการ
ประกอบกิจการปิโตรเลียม ให้ผู้รับสัมปทานได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากร และเงินที่ราชการ
ส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บทุกชนิด เว้นแต่ภาษีเงินได้ตาม
กฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ค่าภาคหลวงไม้ ค่าบำรุงป่า และค่าธรรมเนียมตาม

^๔ บันทึก เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ.
๒๔๙๘ (การยกเว้นค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และพระราชบัญญัติ
ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร. ๐๖๐๑/๑๕๖๙ ลงวันที่ ๑๗
มิถุนายน ๒๕๒๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

“... ซึ่งเมื่อพิจารณามาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติ
ฉบับนี้มีเจตนารมณ์จะส่งเสริมให้มีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม เพราะฉะนั้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้
ประกอบกิจการปิโตรเลียม จึงกำหนดยกเว้นให้ผู้รับสัมปทานไม่ต้องเสียภาษีอากรและเงินที่ทางราชการเรียก
เก็บทุกชนิด เว้นแต่ ...”

^๖ บันทึก เรื่อง การผลิตและการซื้อขายก๊าซ LPG ของบริษัทไทยเซลล์ เอ็กซพลอเรชั่นแอนด์
โปรดักชั่น จำกัด (การผลิตก๊าซ LPG จะได้รับยกเว้นภาษีสรรพสามิตตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติ
ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ หรือไม่) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๖๔ ลง
วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

“... เจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ขึ้นนั้น เพื่อต้องการ
ส่งเสริมให้มีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมภายในประเทศโดยการให้สิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ เป็นพิเศษแก่ผู้
ได้รับสัมปทานอันเป็นมาตรการในการจูงใจให้มีการลงทุนดำเนินกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมให้มากขึ้น
ทดแทนการนำปิโตรเลียมจากต่างประเทศเข้ามาใช้ ...”

^๗ มาตรา ๗๑ ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ให้ผู้รับสัมปทานได้รับยกเว้นการเสียภาษี
อากร และเงินที่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บทุกชนิด เว้นแต่

(๑) ภาษีเงินได้ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

(๒) ค่าภาคหลวงไม้ ค่าบำรุงป่า และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และกฎหมาย
ว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

(๓) ค่าภาคหลวง ผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ และค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ค่าธรรมเนียมเพื่อตอบแทนบริการตามกฎหมายอื่น

กฎหมายว่าด้วยป่าไม้และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ค่าภาคหลวง ผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ และค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ รวมทั้งค่าธรรมเนียมเพื่อตอบแทนบริการตามกฎหมายอื่น” ทั้งนี้ การที่ยกเว้นการเสียภาษีอากร และเงินที่ส่วนราชการเรียกเก็บให้กับผู้รับสัมปทานนั้น นอกจากเพื่อเป็นการส่งเสริมและจูงใจให้มีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมแล้ว อีกเหตุผลหนึ่งเนื่องมาจากผู้รับสัมปทานต้องแบ่งผลประโยชน์ให้รัฐเป็นค่าภาคหลวง และต้องเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม รวมทั้งค่าภาคหลวง ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และผลประโยชน์ตอบแทนตามที่บัญญัติไว้ในข้อยกเว้นของมาตรา ๗๑^๔ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ อยู่แล้ว

ดังนั้น หากมิใช่ภาษี ค่าภาคหลวง ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และผลประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ ตามที่บัญญัติในข้อยกเว้นให้ผู้รับสัมปทานยังคงมีหน้าที่ต้องเสียในการประกอบกิจการปิโตรเลียมตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ แล้ว ผู้รับสัมปทานย่อมได้รับยกเว้นทั้งสิ้น เมื่อภาษีโรงเรือนและที่ดินมิได้มีการบัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้ผู้รับสัมปทานยังคงมีหน้าที่ต้องเสียตามมาตรา ๗๑ (๑) ถึง (๔) ผู้รับสัมปทานย่อมได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีดังกล่าว ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของการให้สัมปทานปิโตรเลียมที่จะเก็บภาษีจากผู้รับสัมปทานเฉพาะแต่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๑ เท่านั้น ไม่รวมถึงภาษีโรงเรือนและที่ดินแต่อย่างใด ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ในเรื่องเสร็จที่ ๔๔/๒๕๓๑^๕

สำหรับข้อโต้แย้งของเทศบาลตำบลกุดน้ำใสที่ว่า ผู้ประกอบกิจการปิโตรเลียมไม่ได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตามมาตรา ๙^{๖๐} แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงเห็นว่า บริษัทเฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๖๐} มาตรา ๙ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ท่านให้ยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งภาคนี้

(๑) พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน

(๒) ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ และทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการการรถไฟโดยตรง

(๓) ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะและโรงเรียนสาธารณะ ซึ่งกระทำการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา

(๔) ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียว หรือเป็นที่อยู่ของสงฆ์

(๕) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปี และเจ้าของมิได้อยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่นอกจากคนเฝ้า ในโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกัน

(๖) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติที่ผู้เช่าซื้ออาศัยอยู่เองโดยมิได้ใช้เป็นที่พักผ่อนหรือประกอบการอุตสาหกรรมหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้

โรงเรียนและที่ดิน นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้เคยมีความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๘๐/๒๕๓๖^{๑๑} สรุปได้ว่า การทำเรือแห่งประเทศไทยไม่ต้องยื่นแบบรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินสำหรับทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินการของการทำเรือแห่งประเทศไทยเอง เพราะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินสำหรับทรัพย์สินดังกล่าวตามมาตรา ๑๗^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ แม้มาตรา ๙^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดินฯ จะมีได้บัญญัติยกเว้นไว้ก็ตาม กรณีจึงเป็นทำนองเดียวกับสถานผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเฮสส์ฯ ซึ่งหากการดำเนินการของสถานผลิตก๊าซธรรมชาติเป็นการประกอบกิจการปิโตรเลียมแล้ว บริษัทเฮสส์ฯ ผู้รับสัมปทาน ย่อมได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากร และเงินที่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บทุกชนิด ซึ่งรวมถึงภาษีโรงเรียนและที่ดินด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๗๑^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปที่ว่า สถานผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ผู้รับสัมปทาน เป็นการประกอบกิจการปิโตรเลียมที่จะได้รับยกเว้นภาษีโรงเรียนและที่ดินตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ หรือไม่ นั้น เมื่อพิจารณามาตรา ๔^{๑๕} แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒ ที่ได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “กิจการปิโตรเลียม” หมายความว่า “การสำรวจ ผลิต เก็บรักษา ขนส่ง ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียม” และคำว่า “ผลิต” หมายความว่า “ดำเนินการใด ๆ เพื่อนำปิโตรเลียมขึ้นจากแหล่งสะสม และให้หมายความรวมถึง ใช้กรรมวิธีใด ๆ เพื่อให้ปิโตรเลียมอยู่ในสภาพที่จะขายหรือจำหน่ายได้ แต่ไม่หมายความถึงกลั่น ประกอบ

^{๑๑} บันทึก เรื่อง การทำเรือแห่งประเทศไทยได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดิน ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๙๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^{๑๒} มาตรา ๑๗ ให้การทำเรือแห่งประเทศไทยได้รับการยกเว้นจากการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร และให้ได้รับการยกเว้นจากการเสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ตามกฎหมายอื่นบรรดาที่เรียกเก็บสำหรับอาคารและที่ดินของการทำเรือแห่งประเทศไทยนอกจากอาคารและที่ดินที่ให้เช่า

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

^{๑๕} มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการปิโตรเลียม” หมายความว่า การสำรวจ ผลิต เก็บรักษา ขนส่ง ขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียม

ฯลฯ

ฯลฯ

“ผลิต” หมายความว่า ดำเนินการใด ๆ เพื่อนำปิโตรเลียมขึ้นจากแหล่งสะสม และให้หมายความรวมถึง ใช้กรรมวิธีใด ๆ เพื่อให้ปิโตรเลียมอยู่ในสภาพที่จะขายหรือจำหน่ายได้ แต่ไม่หมายความถึงกลั่น ประกอบอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม ประกอบอุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลวหรือโรงอัดก๊าซ

ฯลฯ

ฯลฯ

อุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม ประกอบอุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลวหรือ “โรงอัดก๊าซ” แล้ว เห็นได้ว่า การประกอบกิจการปิโตรเลียมของผู้ได้รับสัมปทานตามกฎหมายนี้ มิได้จำกัดเฉพาะการนำปิโตรเลียมขึ้นมาจากแหล่งสะสมแล้วขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมในสภาพเดิมที่ได้นำขึ้นมาโดยตรงต่อไปเท่านั้น หากแต่ยังหมายความรวมถึงการใช้กรรมวิธีใด ๆ เพื่อทำให้ปิโตรเลียมอยู่ในสภาพที่จะขายหรือจำหน่ายได้ด้วย โดยการใช้กรรมวิธีดังกล่าวนั้นจะมีข้อยกเว้นที่มีให้ถือว่าอยู่ในความหมายของคำว่า “ผลิต” ตามบทนิยามนี้อยู่ด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ในเรื่องเสร็จที่ ๔๔/๒๕๓๑^{๑๖} ก็ได้เคยมีความเห็นในลักษณะนี้

สำหรับข้อยกเว้นที่มีให้ถือว่าอยู่ในความหมายของคำว่า “ผลิต” ตามบทนิยามนี้ได้แก่ การกลั่น ประกอบอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม ประกอบอุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลวหรือโรงอัดก๊าซ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาในประเด็นข้อยกเว้นที่มีให้ถือว่าการกลั่นอยู่ในความหมายของคำว่า “ผลิต” แล้ว เห็นว่า การตีความข้อยกเว้นต้องตีความโดยเคร่งครัด ดังนั้น ความหมายของคำว่า “กลั่น” จึงต้องถือตามความหมายที่เข้าใจกันอยู่โดยเฉพาะในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ซึ่งปกติมุ่งหมายถึงการกลั่นน้ำมันดิบเป็นน้ำมันสำเร็จรูปเท่านั้น ไม่รวมถึงกรณีของก๊าซธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ในเรื่องเสร็จที่ ๔๔/๒๕๓๑

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับข้อยกเว้นอีกสี่ประการที่มีให้ถือว่าอยู่ในความหมายของคำว่า “ผลิต” คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เห็นว่า ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง ซึ่งจากคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ สรุปได้ว่า สถานีผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเสสส์ฯ ดำเนินการเพียงแยกสถานะของปิโตรเลียมออกเป็นก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว และน้ำ เป็นการแยกตามสถานะของปิโตรเลียมที่นำขึ้นมาจากแหล่งก๊าซธรรมชาติภู่อ้อมเพื่อให้ได้ออกมาเป็นก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว และน้ำ ก่อนจะส่งไปยังจุดซื้อขาย จึงอยู่ในกระบวนการผลิตและขนส่งไปยังจุดซื้อขายต่อไป ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการวัดปริมาณของก๊าซธรรมชาติ และก๊าซธรรมชาติเหลว ที่ผ่านจุดซื้อขายว่ามีจำนวนเท่าใด เพื่อการคำนวณมูลค่าและจัดเก็บค่าภาคหลวง ซึ่งเป็นกระบวนการในช่วงต้นน้ำ (upstream) กรณีต่างจากโรงแยกก๊าซของบริษัท ปตท.ฯ ที่มีใช่เป็นการแยกตามสถานะเพื่อให้ได้ออกมาเป็นก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว และน้ำ ก่อนไปยังจุดซื้อขาย แต่เป็นการแยกก๊าซธรรมชาติออกเป็น มีเทน (CH_4) อีเทน (C_2H_6) ก๊าซหุงต้ม (LPG) ($\text{C}_3\text{H}_8 + \text{C}_4\text{H}_{10}$) รวมถึงการนำไปทำเป็นก๊าซธรรมชาติอัด (CNG) ซึ่งเป็นการแยกในช่วงปลายน้ำ (downstream) ซึ่งผ่านจุดซื้อขายมาแล้ว นอกจากนี้ ผู้แทนกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้ให้ข้อเท็จจริงว่า การดำเนินการของสถานีผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเสสส์ฯ มิได้มีการดำเนินการในลักษณะของการประกอบอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม การประกอบอุตสาหกรรมโรงแยกก๊าซ โรงทำก๊าซให้เป็นของเหลว และโรงอัดก๊าซด้วยแต่อย่างใด

^{๑๖} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) จึงเห็นว่า การดำเนินการของสถานีผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเฮสส์ฯ เป็นการใช้กรรมวิธีใด ๆ เพื่อให้ปิโตรเลียมอยู่ในสภาพที่จะขายหรือจำหน่ายได้ ซึ่งอยู่ในความหมายของคำว่า “ผลิต” การดำเนินการของสถานีผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเฮสส์ฯ จึงเป็นการประกอบกิจการปิโตรเลียมตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และแม้สถานที่ตั้งสถานีผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเฮสส์ฯ จะมีได้อยู่ในแปลงสำรวจและพื้นที่ผลิตที่ได้รับสัมปทานในเขตสัมปทานแหล่งก๊าซธรรมชาติอุ้มอ้อมตามที่เทศบาลตำบลกุดน้ำใสกล่าวอ้างก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงซึ่งผู้แทนกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติชี้แจงเพิ่มเติมว่า บริษัทเฮสส์ฯ ผู้รับสัมปทานมีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินนอกแปลงสำรวจหรือพื้นที่ผลิตดังกล่าวในการดำเนินการของสถานีเพื่อประโยชน์ในการขนส่งปิโตรเลียมด้วย จึงถือได้ว่า บริษัทเฮสส์ฯ ผู้รับสัมปทานมีสิทธิประกอบกิจการปิโตรเลียมในสถานีผลิตก๊าซธรรมชาติด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๖^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ

ดังนั้น เมื่อการดำเนินการของสถานีผลิตก๊าซธรรมชาติของบริษัทเฮสส์ฯ เป็นการประกอบกิจการปิโตรเลียมแล้ว บริษัทเฮสส์ฯ ผู้รับสัมปทาน จึงได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากรและเงินที่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บทุกชนิด ซึ่งรวมถึงภาษีโรงเรือนและที่ดิน เว้นแต่เงินต่าง ๆ ตามข้อยกเว้นใน (๑) ถึง (๔) ของมาตรา ๗๑^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๑

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น